

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2013 m. I ketvirtis

VYKDYTOS VEIKLOS APŽVALGA

2013 m. pirmąjį ketvirtį mokėjimo įstaigų skaičius nesikeitė. 2013 m. balandžio 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 28 mokėjimo įstaigos. Iš jų 20 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvos Respublikoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, 8 – ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvos Respublikoje ir nustatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 1 mln. Lt per mėnesį.

Pažymėtina, kad iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų tik 2 teikė ne pinigų perlaidų, o mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą.

Mokėjimo įstaigos ataskaitinį ketvirtį gavo 17 mln. Lt pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, jos padidėjo 1,4 mln. Lt, tačiau, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, jų dalis buvo nedidelė ir sudarė tik 5,6 proc. visų pajamų, o mokėjimo įstaigų įsiskolinimas už teikiamas mokėjimo paslaugas ataskaitinę datą sudarė 3,8 proc. visų įsipareigojimų. Tam įtaką darė daugumos mokėjimo įstaigų (ypač mobiliojo tinklo operatorių (uždarnosios akcinės bendrovės „Omnitel“ ir UAB „Bitė Lietuva“) ir akcinės bendrovės Lietuvos paštas) vykdomos veiklos modelis, kai didžiąją pajamų dalį jos gavo vykdydamos ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos buvo tik papildoma jų veikla. Bendra per pastaruosius 12 mėn. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta sudarė 6,29 mlrd. Lt, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji išaugo 1,33 mlrd. Lt, arba 27 proc. Ir mokėjimo paslaugų pajamų, ir apyvartos išaugimą daugiausia nulėmė padidėjusios mokėjimo įstaigų, pastaruosius 12 mėn. teikusių mokėjimo paslaugas, veiklos apimtys (nors per minėtą laikotarpį licencijas mokėjimo paslaugoms teikti gavo 4 naujos mokėjimo įstaigos).

2013 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, daugiau mokėjimo įstaigų gavo pajamų vien tik arba daugiau nei 90 proc. visų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos (per metus tokių mokėjimo įstaigų skaičius padidėjo nuo 4 iki 8). Tai lėmė ir naujų mokėjimo įstaigų atėjimas į rinką, ir anksčiau licencijuotų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų veiklos apimčių didinimas.

Viena mokėjimo įstaiga (akcinė bendrovė Lietuvos paštas) 2013 m. pirmąjį ketvirtį, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktą mokėjimo paslaugų apimtį užėmė reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. 2013 m. pirmąjį ketvirtį jos pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 43 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų. Ši bendrovė 2013 m. pirmąjį ketvirtį atliko 48 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos.

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykdė Lietuvos Respublikos Mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą, šias lėšas atskyrė

nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 7 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2013 m. balandžio 1 d. visos mokėjimo įstaigos vykdė Įstatyme nustatytus minimalaus nuosavo kapitalo ir nuosavo kapitalo reikalavimus. 2013 m. balandžio 1 d. duomenimis, bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 141 mln. Lt. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintą mokėjimo įstaigos pasirinktą metodą) minėtą datą sudarė 7 mln. Lt. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, 8 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus Įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. eurų).

2013 m. balandžio 1 d. 1 mokėjimo įstaiga viršijo Įstatyme nustatytą reikalavimą, taikomą mokėjimo įstaigai, turinčiai ribotos veiklos mokėjimo įstaigos licenciją. Per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis buvo didesnis kaip 1 mln. Lt per mėnesį. Mokėjimo įstaiga, laikydamasi Įstatyme nustatyto reikalavimo, kreipėsi į Lietuvos banką dėl mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijos pakeitimo į mokėjimo įstaigos licenciją. Ją privaloma gauti, kai yra viršijamas nustatytas per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis – 1 mln. Lt. Šiuo metu mokėjimo įstaigos paprašyta papildomų duomenų ir informacijos.